

Donation av organ och vävnader i samband med rättsmedicinsk undersökning

Ref:

[Lag \(1995:832\)](#) om obduktioner mm, Begravningsförordningen (1990:1147)
[SOSFS \(HSLF-FS 2015:15\)](#) om vissa åtgärder i hälso- och sjukvården vid dödsfall
[PM 2016:14](#) Polismyndighetens riktlinjer om åtgärder vid dödsfall som kan ha orsakats av yttre påverkan m.m.

Läkare har skyldighet att polisanmäla vissa typer av dödsfall. Det kan bland annat handla om en person som avlider oväntat och där tidigare sjukdomsbild saknas. SOSFS 2015:15:

Kriterier för polisanmälan

14 § En anmälan till Polismyndigheten ska göras i följande fall.

1. Om ett dödsfall har eller kan ha orsakats av yttre påverkan, dvs. skada eller förgiftning tillfogad

- av någon annan person än den som har avlidit,
- genom olycksfall, eller
- genom självmord

och inte enbart av sjukdom.

2. Om det är svårt att avgöra om ett dödsfall har orsakats av yttre påverkan

- när någon anträffas död och tidigare sjukdom eller sjukdomsbild inte kan förklara dödsfallet, dvs. vid helt oväntade dödsfall hos både barn och vuxna,
- när en missbrukare anträffas död, eller
- vid framskriden förruttnelse.

3. Om ett dödsfall kan misstänkas ha samband med fel eller försummelse i hälso- och sjukvården.

4. Om en avliden inte har kunnat identifieras.

Läkaren ska rådfråga Polismyndigheten i de fall han eller hon är osäker på om en polisanmälan ska göras eller inte. Om Polismyndigheten har rådfrågats, ska det dokumenteras i den avlidnes patientjournal.

Giltighetstid: 2016-01-31 – 2018-10-01	Gäller för: Donationsmanualen, OFO Mellansverige	Uppdaterad: 2016-01-31
Utarbetad av: OFO i samarbete med RMV	Godkänd av: Jonas Wadström, Lars Bäckman	Version: 2014-10-01

Organ- och vävnadsdonation i samband med polisanmälan

När en organdonation blir aktuell i samband med ett dödsfall som har polisanmälts, eller kommer att polisanmälas, ska kommunikationen ske enligt fig 1:

Fig 1

När läkare har polisanmält dödsfallet kontaktar ansvarig polis rättsmedicinsk enhet för att konsultera rättsläkare.

Rättsläkarens funktion är att upplysa polisen i vilken utsträckning organdonationsingreppet kan komma att påverka resultatet av det rättsmedicinska utlåtandet. Utifrån detta ger rättsläkaren vägledning om donationsingreppet är lämpligt eller inte. Ibland behövs ytterligare medicinsk information och rättsläkaren kontaktar då sjukvården direkt.

I Polismyndighetens utredning av dödsfall noteras att det ökade behovet av transplantation av organ och vävnader från avlidna personer bör beaktas. Vid misstanke om brott kan av utredningsskäl och bevistekniska skäl organdonation inte alltid medges, men undantag kan ibland göras efter kontakt med specialist i rättsmedicin.

När polis och rättsläkare stämt av och polisen fattat sitt beslut i frågan återkopplar de till sjukvården. Det är polisens ansvar att lämna ett ställningstagande kring huruvida organdonationen ska genomföras.